

Juli 2021

Meedenken en meedoen in de gemeente Deventer

Resultaten digipanelonderzoek naar inwonersparticipatie

Inleiding

De gemeente Deventer vindt het belangrijk dat haar inwoners betrokken zijn bij en meedenken over het maken en uitvoeren van beleid. Dit doet de gemeente bijvoorbeeld in de wijken met WijDeventer. Maar ook door inwoners, organisaties en bedrijven mee te laten denken in ruimtelijke en sociale projecten. En ook via het Digipanel horen wij graag de mening van onze inwoners.

Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven zelf ook plannen maken en belanghebbenden daarbij betrekken. Er zijn ook groepen bewoners die een uitvoering van een gemeentetaak op zich willen nemen en daarvoor voor draagvlak zorgen in hun buurt. De gemeente is dus niet altijd zelf de initiatiefnemer.

De gemeente wil het betrekken van inwoners, organisaties en bedrijven bij het maken van plannen en beleid verbeteren. Afgelopen juni hebben 2.265 leden van het Deventer Digipanel een uitnodiging ontvangen om een vragenlijst over dit onderwerp in te vullen. 895 respondenten hebben dit gedaan. Dit betekent een respons van 39,5%.

Resultaten kort samengevat

De panelleden vinden het belangrijk dat de gemeente haar inwoners betreft bij het maken en uitvoeren van beleid. Een kwart van de leden is tevreden over de wijze waarop de gemeente en andere initiatiefnemers hen tot nu toe betrokken bij het beleid. Tegelijk is een kwart ontevreden. Tevreden panelleden zijn vooral positief over de inspraakmogelijkheden en de betrokkenheid via het digipanel. Panelleden zijn ontevreden over dat ze niet, slecht of te laat geïnformeerd worden over de mogelijkheden om te participeren bij initiatieven. Ook vinden ze dat inwoners niet of weinig betrokken worden.

Bijna 9 op de 10 panelleden wil graag betrokken worden bij plannen voor hun eigen wijk of dorp. Zij willen dan vooral informatie ontvangen. Rond de 15% wil graag een mening geven of een advies geven. Een klein deel van de panelleden wil samen met anderen een plan maken. Bij de volgende drie onderwerpen willen panelleden meebeslissen over een voorstel: windmolens, aardgasvrij maken en plaatsen van camera's.

Ruim twee derde van de panelleden wil betrokken worden bij gemeentebrede plannen. Ook hier willen zij vooral informatie ontvangen over initiatieven. Stadsbreed willen panelleden iets vaker hun mening geven over onderwerpen dan dat ze advies willen geven. Samen met gemeenten en initiatiefnemers plannen maken zien panelleden minder zitten. De onderwerpen waarover panelleden stadsbreed willen meedenken komen over een met de wijk- en dorpsplannen

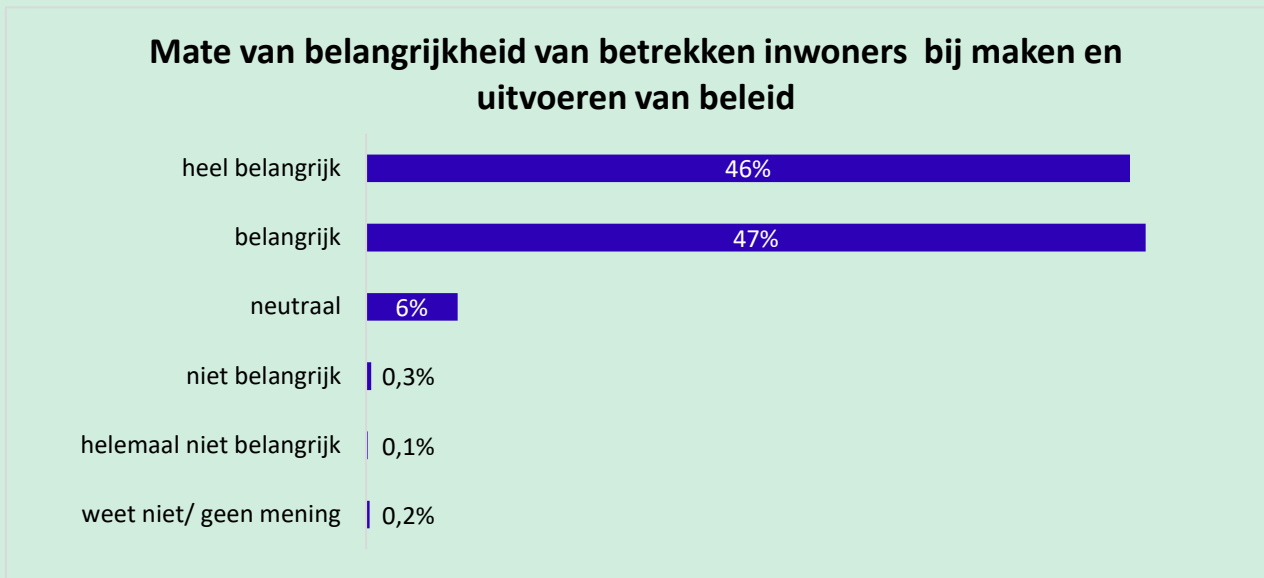
Panelleden worden bij voorkeur per mail geïnformeerd over plannen en beleid en meedenken doen ze het liefst door het invullen van een digitale vragenlijst. De belangrijkste voorwaarden voor het slagen van inwonersparticipatie zijn goede communicatie, duidelijke afspraken waarover meegedacht kan worden en inzicht in mate van invloed.

Zeven op de 10 panelleden heeft geen idee wat ze kunnen doen om een plan of een idee onder de aandacht van de gemeente te brengen. Degene die dit wel wisten gaven vooral aan dat zij dan WijDeventer (wijkmanager en/of wijkopbouwwerker) zouden benaderen dan wel een aanvraag via de site van de gemeenten zouden indienen.

Resultaten per vraag

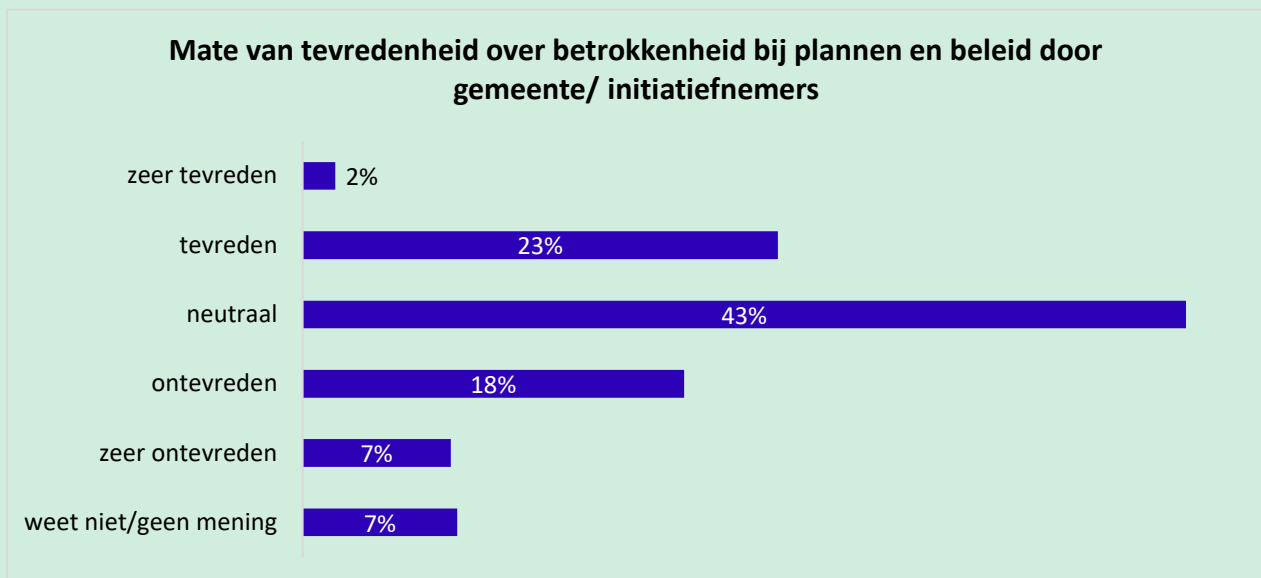
Belang betrokkenheid inwoners

Bijna alle panelleden (94%) vinden het (heel) belangrijk dat de gemeente haar inwoners betreft bij het maken en uitvoeren van beleid. Een klein deel (6%) staat hier neutraal tegenover.

Mate van tevredenheid huidige betrokkenheid

Een kwart van de inwoners is (zeer) tevreden over de wijze waarop de gemeente/andere initiatiefnemers hen tot nu toe hebben betrokken bij het beleid. Hetzelfde deel van de panelleden is (zeer) ontevreden over deze betrokkenheid. Twee van de vijf panelleden heeft hierover een neutrale mening.

Respondenten hadden de mogelijkheid hun antwoord te beargumenteren. Enkele respondenten die zeer tevreden zijn over de wijze waarop ze tot nu toe betrokken zijn hebben hierover de volgende toelichting gegeven .

Ik ben zeer tevreden, omdat:

- Betrokken via buurtorgaan
- De gemeente gebruik maakt van deze mogelijkheid
- Het regelmatig lees
- Ik regelmatig deze mail ontvang en gelegenheid tot inspraak heb.
- Wordt door verschillende media kanalen op de hoogte gehouden wat er in Deventer gebeurt

De respondenten die tevreden zijn hebben samenvattend de volgende antwoorden gegeven:

- Respondenten ervaren voldoende inspraakmogelijkheden (17x).
- Respondenten ervaren dat zij door deelname aan het digipanel betrokken zijn bij plannen en beleid (16x).
- Respondenten vinden dat ze geïnformeerd worden via voorlichting of via de media (14x).
- Respondenten zijn betrokken (geweest) bij initiatieven, deels via wijkaanpak (7x).
- Respondenten ervaren ruimte voor eigen initiatief (5x).
- Respondenten ontvangen informatie via anderen (2x).
- Overige opmerkingen (19x).

Respondenten die neutraal hebben gereageerd, hebben samengevat de volgende antwoorden gegeven:

- Inwoners worden niet of weinig betrokken (41x)
- Weet niet/geen mening (23x)
- Gemeente kan beter communiceren (22x)
- Inwoners worden niet, slecht of te laat geïnformeerd over participatie(mogelijkheden) (22x)
- Er is sprake van betrokkenheid via digipanel (14x)
- Participatie is nog niet aan de orde geweest (12x)
- Inwoners worden niet serieus genomen (9x)
- Inwoners worden betrokken (6x)
- Overige opmerkingen (38x)

Respondenten die ontevreden zijn, hebben samengevat de volgende antwoorden gegeven:

- Inwoners worden niet, slecht of te laat geïnformeerd over participatie(mogelijkheden) (40x)
- Inwoners worden niet of weinig betrokken (31x)
- Inwoners worden niet serieus genomen (28x)
- Er is sprake van geen of slechte communicatie (9x)
- Gemeente luistert slecht en/of selectief (8x)
- Opmerkingen over windmolens (6x)
- Participatie is nog niet aan de orde geweest (2x)
- Overig (19x)
- Respondenten die zeer ontevreden zijn, hebben samengevat de volgende antwoorden gegeven:
- Inwoners worden niet of weinig betrokken (18x)
- Inwoners worden niet serieus genomen (13x)
- Inwoners worden niet, slecht of te laat geïnformeerd over participatie(mogelijkheden) (9x)
- Opmerkingen over windmolens (9x)
- Participatie is (nog) niet aan de orde (1x)
- Overige opmerkingen (7x)

Betrokkenheid bij plannen in eigen wijk of dorp

Het merendeel van de panelleden (86%) wil door de gemeente of andere initiatiefnemers betrokken worden bij plannen voor **eigen wijk of dorp**. 14% heeft hier geen behoefte aan. De panelleden die betrokken wilden worden hebben vervolgens een 12-tal onderwerpen voorgelegd gekregen, waarover ze konden aangeven op welke manier ze betrokken zouden willen worden. De resultaten staan in de figuur hieronder.

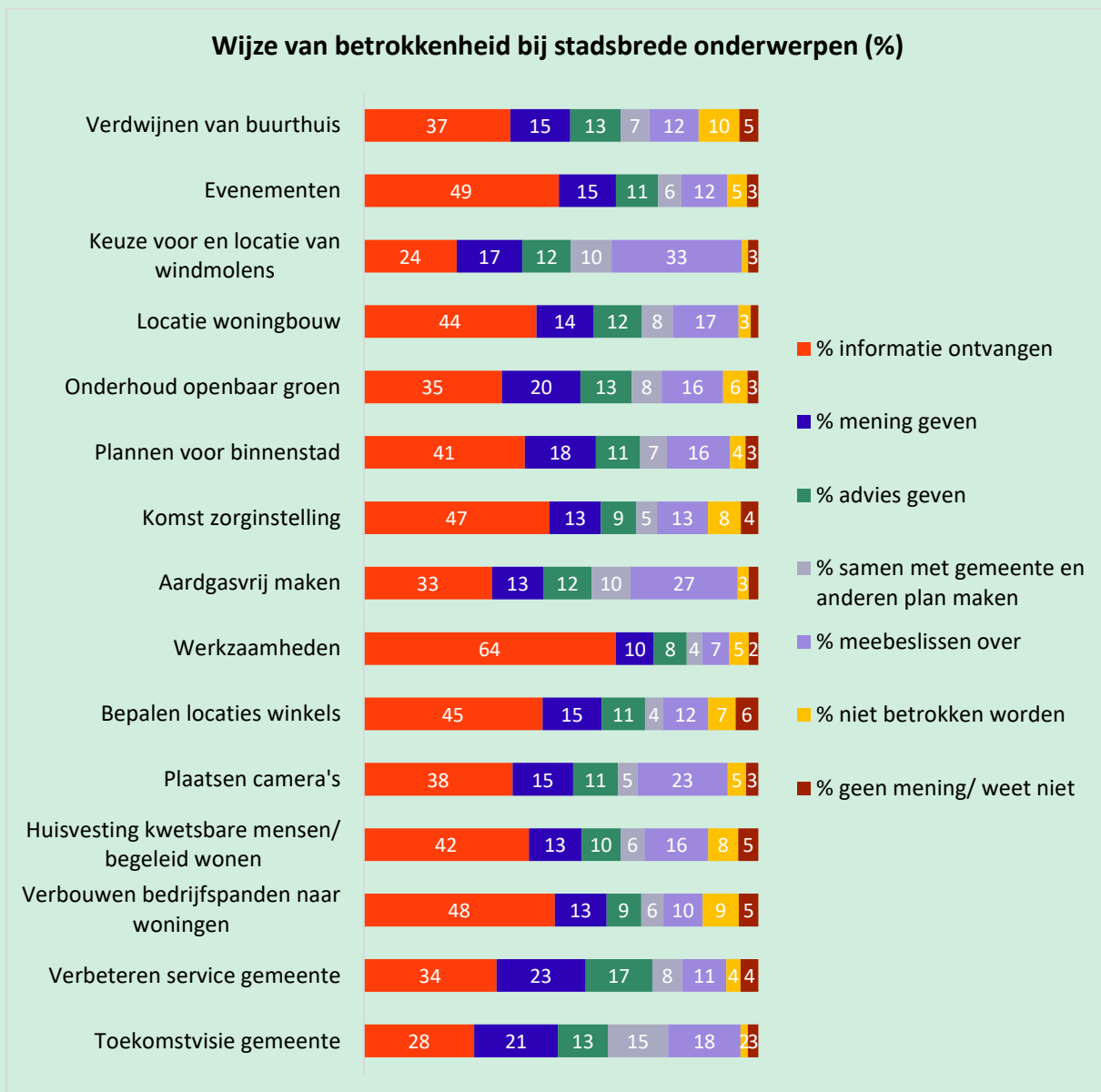
Panelleden willen vooral informatie ontvangen over initiatieven die in hun wijk of dorp gaan plaatsvinden. Dit geldt vooral voor werkzaamheden in de wijk/dorp (64%), evenementen (51%) en het verbouwen van bedrijfspanden naar woningen (49%). De mogelijkheden “een mening geven” en “advies geven” hebben een vergelijkbare score. Rond de 15% van de panelleden wil op deze wijze betrokken worden. Voor het samen met de gemeenten en/of initiatiefnemers een plan maken lopen de panelleden niet echt warm. Afhankelijk van het onderwerp heeft tussen de 4% (een plan maken voor werkzaamheden in wijk/dorp) en 13% (een plan maken voor het aardgasvrij maken van de wijk/dorp) deze wens. Opvallend is een aantal hoge scores bij de mogelijkheid “meebeslissen over een voorstel”. Er zijn drie initiatieven waarover de panelleden zeker willen meebeslissen: de keuze voor en locatie van windmolens (32%); het aardgasvrij maken van wijk/dorp (30%) en het plaatsen van camera's (25%).

Betrokkenheid bij plannen in Deventer

Vervolgens is aan de panelleden gevraagd of ze door de gemeente of andere initiatiefnemers betrokken willen worden bij plannen die de hele gemeente raken. Ruim twee derde van de panelleden wil betrokken worden bij gemeentebrede plannen, 32% heeft hier geen behoefte aan. Panelleden worden liever meer betrokken bij plannen in hun wijk/dorp dan bij gemeentebrede plannen.

Ook gemeentebreed is gevraagd bij welk onderwerpen panelleden betrokken zouden willen worden en op welke wijze dit het beste vorm gegeven zou kunnen worden. Net als bij plannen op wijk- en dorpsniveau willen panelleden vooral informatie ontvangen over initiatieven. Dit geldt vooral voor de initiatieven: werkzaamheden in de stad (64%), evenementen (49%), verbouwen bedrijfspanden naar woningen (48%), de komst van een zorginstelling (47%), bepalen locaties winkels (45%) en nieuwe locaties woningbouw (44%).

Evenals bij de plannen op wijk- en dorpsniveau wil een klein deel van de panelleden wil niet betrokken worden bij de plannen. Er is echter wel sprake van grotere variatie. Onderwerpen waar stadsbreed panelleden niet bij betrokken willen worden zijn: het verdwijnen van buurthuizen (10%), het verbouwen van bedrijfspanden naar woningen (9%), komst van een zorginstelling (8%) en huisvesting van kwetsbare mensen (8%).

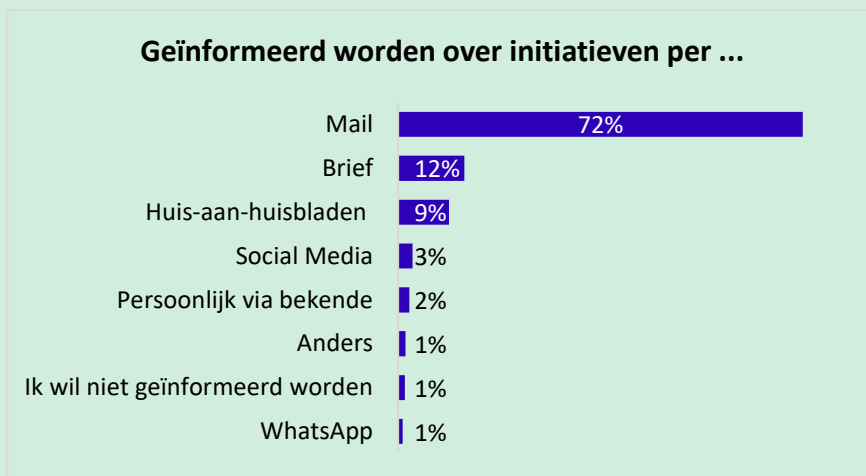
Stadsbreed willen panelleden iets vaker hun mening geven over onderwerpen dan dat ze advies willen geven. Ze willen vooral hun mening geven over het verbeteren van de service van de gemeente (23%), een toekomstvisie voor de gemeente Deventer (21%) en over het onderhoud van openbaar groen (20%).

Samen met gemeenten en initiatiefnemers plannen maken zien panelleden minder zitten. Al scoren hier onderwerpen als de toekomstvisie van de gemeente (15%), keuze en locatie van windmolens (10%) en het aardgasvrij maken van de gemeente (10%) en keuze en relatief hoog.

Opvallend is wederom de grote variatie in scores bij meebeslissen over onderwerpen. Panelleden willen graag meebeslissen over de volgende onderwerpen: keuze voor en locatie van windmolens (33%), het aardgasvrij maken van Deventer (27%), het plaatsen van camera in Deventer (23%). Over werkzaamheden in Deventer willen ze minder meebeslissen (7%). Deze onderwerpen komen overeen met het schaalniveau van wijken en dorpen.

Geïnformeerd worden en meedenken over plannen en beleid

Panelleden konden aangeven op welke wijze ze het liefst geïnformeerd worden en/of gevraagd worden om mee te denken over initiatieven. Panelleden wordt het liefst per mail geïnformeerd. Driekwart van de leden heeft deze optie aangegeven. Op grote afstand gevolgd door informatie per brief (12%) en via huis-aan-huis bladen (9%).

Een klein aantal respondenten heeft bij de optie “Anders, namelijk ...” een reactie achtergelaten. Deze staan hieronder weergegeven:

- Via digipanel/vragenlijst (3x)
- Alle/meerdere van de genoemde mogelijke kanalen (2x)
- App van de gemeente waarmee je op basis van instellingen (bijv. postcode en soort onderwerp) pushberichten krijgt
- Deventer Dagblad
- Digitale nieuwsbrief gemeente
- Flyers in de brievenbus
- Via internetpagina van gemeente

Panelleden konden meerdere antwoorden aangeven op de vraag op welke wijze ze het liefst meedenken met de gemeente of andere initiatiefnemers. Het zal geen verrassing zijn dat de digipanelleden het liefst meedenken met de gemeente of andere initiatiefnemers door een digitale vragenlijst in te vullen. 83% van de leden gaf dit als antwoordmogelijkheid aan, gevolgd door een bijeenkomst in de buurt (45%), deelnemer in een panel/klankbordgroep/adviesraad (32%).

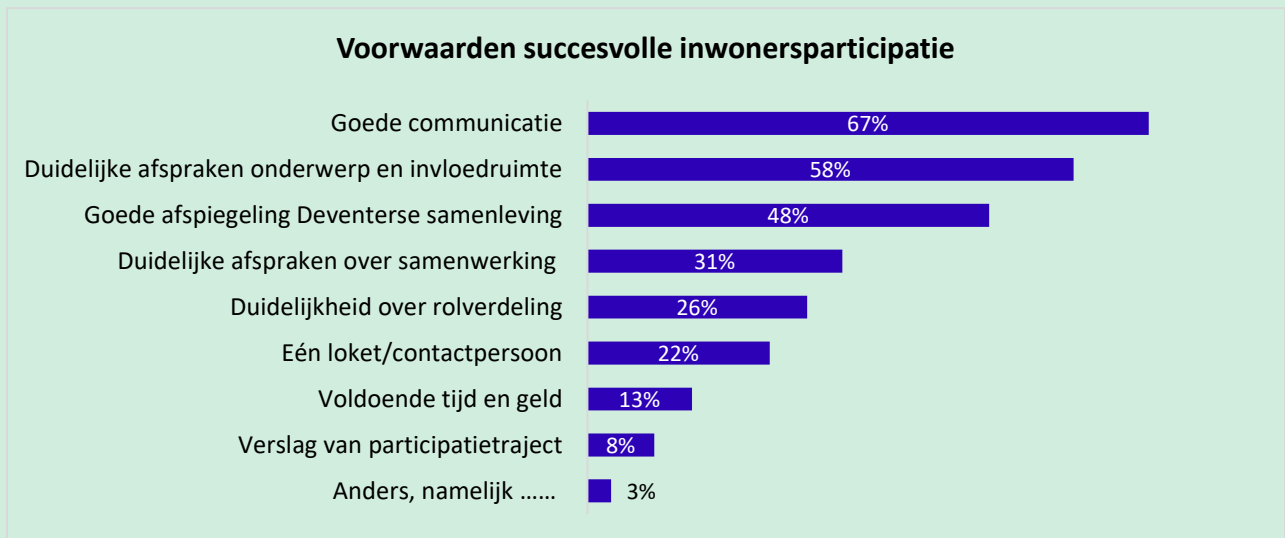

Bij de optie “Anders, namelijk...” zijn de onderstaande samengevatte opmerkingen geplaatst:

- Wijze hangt af van onderwerp/thema en betrokkenheid hierbij (3x)
- (Bindende) referenda (2x)
- Als expert meewerken aan een plan
- Geef mogelijkheden voor het ventileren van een visie
- Zorg dat bij bijeenkomsten iedereen kan worden gehoord

Succesvolle participatie

Vervolgens kregen de panelleden de vraag welke drie voorwaarden zij belangrijk vinden voor het laten slagen van inwonersparticipatie. Bij succesvolle participatie is volgens de leden vooral sprake van goede communicatie (67%). Verder vinden zij duidelijke afspraken waarover kan worden meegedacht en inzicht in de mate van invloed (58%) belangrijk. Ook hechten de leden waarde aan een goede afspiegeling van de Deventer samenleving bij succesvolle inwonersparticipatie (48%).

Een aantal panelleden heeft opmerkingen geplaatst bij “Anders, namelijk”. Samengevat zijn de volgende opmerkingen geplaatst:

- Betrouwbare overheid (5x)
- Actief luisteren naar inwoners (3x)
- Actieve betrokkenheid belanghebbenden gedurende hele traject (3x)
- Duidelijke communicatie (2x)
- Daadwerkelijk invloed
- Doorlichten bestuurscultuur gemeente Deventer
- Financiën terug naar gemeenschap
- Goede afspiegeling van wijk
- Goede communicatie
- Inhoudelijke deskundigheid
- Inspraak
- Kennis en kunde deelnemers vergroten
- Onpartijdige voorlichting
- Participatie niet afdwingbaar
- Ruimte voor initiatief

Een eigen idee

De gemeente wil graag weten of het voor inwoners duidelijk is wat zij kunnen doen als ze een plan of een idee onder de aandacht van de gemeente willen brengen. De meeste panelleden weten niet wat ze kunnen doen (69%). De overige 31% weet dit wel. Zij kregen de gelegenheid om aan te geven wat dit dan zou kunnen zijn. De samengevatte antwoorden zijn:

- WijDeventer (wijkmanager en/of wijkopbouwwerker) benaderen (39x)
- Aanvragen via website gemeente (31x)
- KCC bellen (19x)
- Contactpersoon benaderen (16x)
- Wijkteam benaderen (10x)
- Eerder opgedane ervaringen (7x)
- Afdeling Vergunningen benaderen (5x)
- Via digitaal loket (5x)
- B&W benaderen (4x)
- Gemeente mailen (3x)
- Via de politiek (3x)
- Overig (17x)

Om inwoners te ondersteunen bij hun initiatief is inzicht wenselijk in de zoektermen die zij gebruiken om informatie te vinden. Daarom is aan de panelleden gevraagd welke zoektermen zij zouden gebruiken bij het zoeken naar informatie als zij zelf een idee of initiatief zouden hebben. In onderstaande woordwolk staan alle zoektermen die meer dan 2x door de respondenten zijn genoemd

Tot slot

Tot slot kregen panelleden nog de mogelijkheid om opmerkingen te maken over participatie in het algemeen en in Deventer in het bijzonder. Hiervan heeft 16% van de respondenten gebruik gemaakt. Dit resulteert in de onderstaande samengevatte antwoorden:

- Vormgeving participatie (28x)
- Verbeter informatievertrekking over participatie (18x)
- draag zorg voor collectief belang (14x)
- Zoek contact met inwoners (11x)
- Ideeën (9x)
- Betere informatievoorziening (7x)
- Wens tot meedenken (5x)
- Zorg ervoor dat iedereen gehoord wordt (3x)
- Afspraak = Afspraak (2x)
- Overig (46x)